

Vår referanse:	Gamvik prosessmøte 26.11.2020 Click here to enter text.
Arkivkode:	
Saksbehandler:	John H. Jakobsen
Deres referanse:	
Dato:	28.11.2020

Rapport

fra prosessmøtet i Gamvik kommune 26.11.2020

1. Bakgrunn

Gamvik kommune har sammen med Tor-Ivar Karlsen (UIA) og John H. Jakobsen (John H. Jakobsen Consult) utarbeidet et datagrunnlag som omfatter helseoversikt og påvirkningsfaktorer til befolkningen i kommunen. Dokumentet er på 51 sider. Arbeidet med dette grunnlagsdokumentet/databasen har fulgt Helsedirektoratets veileder. Dette arbeidet skal rulleres hvert fjerde år (jfr Folkehelseloven §§5-6, jfr Plan og bygningsloven §10-1).

Kommunen har også sammen med Tor-Ivar Karlsen (UIA) og John H. Jakobsen (John H. Jakobsen Consult) laget en Folkehelseoversikt på grunnlag av grunnlagsdokumentet/databasen på 14 sider. Denne oversikten skal rulleres årlig, som en del av det løpende oversiktsarbeidet, i forkant av kommunens handlingsplan og budsjettprosess og inngå som en del av kommunens øvrige planarbeid (jfr. Forskrift om oversikt over folkehelsen §4).

Folkehelseoversikten omfatter de 25 viktigste indikatorene innen folkehelse i Gamvik kommune. Indikatorene omfatter både positive, usikre og negative funn.

Det følger av Folkehelselovens §6 (jfr. Plan og bygningslovens §10-1) at folkehelseoversikten skal inngå som et grunnlag for kommunens planstrategi. I denne sammenheng ble representanter for folkevalgte og administrativ ledelse, sammen med representanter fra sivilsamfunnet, invitert til en bred drøfting av Folkehelseoversikten. Hensikten med drøftingen er å krystallisere ut viktige strategiske områder for folkehelsearbeidet i kommunen.

Gamvik kommune inviterte derfor den 26.11.2020 til et prosessmøte for å gjennomføre en prioritering av indikatorene i folkehelseplanen.

16 representanter fra administrasjonen, politikere, organisasjoner, frivillige og elevrepresentanter møtte opp for å delta på denne prioriteringen.

Tor Ivar Karlsen ledet prosessen.

3. Agenda for møtet

kl. 11.00-11.15	Velkommen og presentasjon	Rådmann Tor Arne Solvoll
kl. 11.15-11.50	Folkehelse i kommunal planlegging – prosessen	Tor Ivar Karlsen
kl. 11.50-12.00	Pause	
kl. 12.00-13.00	Gjennomgang av folkehelseutfordringer	Anne Marie Magnussen/Stein Arild Olaussen
kl. 13.00-13.15	Pause med mat	
kl. 13.15-14.45	Prioritering av indikatorene	Tor I Karlsen/John H Jakobsen
kl. 14.45-15.00	Kategorisering og oppsummering	Tor I Karlsen/John H Jakobsen

4. Indikatorer

Av Folkehelseoversikten framgår det at de viktigste indikatorene for folkehelsearbeidet er knyttet til følgende punkt:

- 1 Prognoser fram mot 2040 viser økt innbyggertall i Gamvik
- 2 God barnehagedekning i kommunen
- 3 Svært god drikkevannskvalitet
- 4 Lite luftforurensning
- 5 Svært god tilgang på natur og rekreasjonsareal
- 6 Mange frivillige lag og foreninger
- 7 Godt barnehagemiljø i kommunen
- 8 Høy andel personer med innvandrerbakgrunn, som nok skyldes arbeidsinnvandring
- 9 Deler av kommunen er ikke kartlagt for Radon
- 10 Ikke kartlagt hvorvidt skoleveier er trygge
- 11 Nedgang i antall overvektige ved sesjon
- 12 Mange gravide er overvektige
- 13 Høy andel aleneboende etter 45 år i kommunen
- 14 Høy andel husholdninger med lavinntekt
- 15 Lavere medianinntekt enn sammenlignbare kommuner, fylket og landet
- 16 Høy andel arbeidsledige i alle aldersgrupper
- 17 Høy andel arbeidsledige med innvandrerbakgrunn
- 18 Høyere sykefravær hos kvinner enn menn i Gamvik
- 19 Mange, særlig menn, har et høyt forbruk av alkohol
- 20 Høy andel røykere
- 21 Lavere forventet levealder
- 22 Flere med psykiske plager og lidelser
- 23 Høy forekomst av hjerte og karlidelser
- 24 Høy forekomst av kreft, særlig lungekreft
- 25 Høy forekomst av type 2 diabetes og KOLS

5. Verktøy for prioritering av utfordringer

Som hjelp for å gi deltakerne mulighet å påvirke utvelgelsen av de viktigste områdene for kommunens satsing på folkehelsen, ble det benyttet en metode hvor hver deltaker skulle markere på et skjema de utfordringene som ble oppfattet som viktigst. Dette gir en rangering av utfordringene som i neste omgang danner grunnlag for en drøfting. Verktøyet er blitt brukt i flere kommuner i Norge med god tilbakemelding.

6. Resultat fra poenggiving og grunnlag for drøfting – runde 1

Etter poenggiving ble listen over folkehelseutfordringer rangert på denne måten:

Problem og/eller utfordring fra oversiktsdokumentet (sortert etter avstemningsresultat fra runde 1)		Runde 1
14	Høy andel husholdninger med lavinntekt	9
22	Flere med psykiske plager og lidelser	9
8	Høy andel personer med innvandrerbakgrunn, som nok skyldes arbeidsinnvandring	5
16	Høy andel arbeidsledige i alle aldersgrupper	5
17	Høy andel arbeidsledige med innvandrerbakgrunn	5
21	Lavere forventet levealder	5
19	Mange, særlig menn, har et høyt forbruk av alkohol	4
25	Høy forekomst av type 2 diabetes og KOLS	4
12	Mange gravide er overvektige	3
13	Høy andel aleneboende etter 45 år i kommunen	3
15	Lavere medianinntekt enn sammenlignbare kommuner, fylket og landet	3
20	Høy andel røykere	3
23	Høy forekomst av hjerte og karlidelser	3
5	Svært god tilgang på natur og rekreasjonsareal	2
6	Mange frivillige lag og foreninger	2
10	Ikke kartlagt hvorvidt skoleveier er trygge	2
18	Høyere sykefravær hos kvinner enn menn i Gamvik	2
24	Høy forekomst av kreft, særlig lungekreft	2
1	Prognoser fram mot 2040 viser økt innbyggertall i Gamvik	1
2	God barnehagedekning i kommunen	1
3	Svært god drikkevannskvalitet	1
11	Nedgang i antall overvektige ved sesjon	1
4	Lite luftforurensning	0
7	Godt barnehagemiljø i kommunen	0
9	Deler av kommunen er ikke kartlagt for Radon	0

Drøftingen hadde et fokus på hvorfor de enkelte områdene var viktig, samt om kommunene allerede hadde satt inn innsats på områder og om den prioriteringen som ble foretatt ble ansett som riktig.

Det ble enighet om følgende tema bør legges til grunn for kommunens planstrategi:

- Sikre gode levekår for arbeidsinnvandrere
- Sikre betingelser for positiv og helsefremmende livsstil
- Framheve betydningen av frivilligheten i samfunnet

Dersom kommunen legger disse temaene til grunn for et strategisk og langsiktig planarbeid, vil de viktigste elementene i folkehelseoversikten ivaretas.

Kommunens årlige rullering av folkehelseoversikten, og innarbeiding av denne i kommunens årshjul, vil sikre at endringer i de enkelte indikatorene møtes på en rasjonell måte.

8. Finansiering av prosessmøtet

Troms og Finnmark fylkeskommune dekker bistanden fra John H. Jakobsen og Tor Ivar Karlsen knyttet til prosessmøtet i Gamvik kommune.

Med vennlig hilsen

John H. Jakobsen
Daglig leder
Mail: johnhj@ebnett.no
Mob: +47 90858032

Tor Ivar Karlsen
Mail: tor-ivar.karlsen@uia.no
Mob: +47 90060536